

Finansielle omkostninger presser SMV'erne

TEMAANALYSE

Bankernes renter og gebyrer er steget markant og presser erhvervslivet. Virksomheder betaler mere for lån og får mindre igen for indskud. Der er brug for større gennemsigtighed og reel konkurrence.

Finansielle omkostninger presser SMV'erne

Banksektoren har i de seneste år skruet markant op for sine indtægtskilder, både gennem højere renter, større rentemarginaler og stigende gebyrer. For danske virksomheder betyder det højere finansieringsomkostninger og færre midler til investering, vækst og jobskabelse. SMVdanmarks gennemgang af tal fra Danmarks Statistik og Nationalbanken viser, at udviklingen går den forkerte vej:

- Bankernes rentemarginaler ligger på et højt niveau
- Samtidig er bankgebyrerne vokset med omkring 40 pct. siden 2015 – næsten tre gange så hurtigt som den almindelige prisudvikling.
- Oven i det er virksomhedernes samlede renteudgifter til realkreditinstitutterne mere end fordoblet siden 2021.

Udviklingen betyder i praksis, at dansk erhvervsliv betaler dyrt for at låne og får for lidt igen for deres opsparing. Det er et tegn på manglende konkurrence og lav gennemsigtighed i den finansielle sektor. Når bankerne kan hæve priserne markant, uden at kunderne flytter sig, går det ud over især de mindre virksomheder, som i forvejen har sværest ved at forhandle vilkår.

Priserne på
bankernes ge-
byrer er steget
med knap 40 %
siden 2015

38,6%

Bankgebyrerne er steget markant – kunderne betaler næsten 40 pct. mere end i 2015

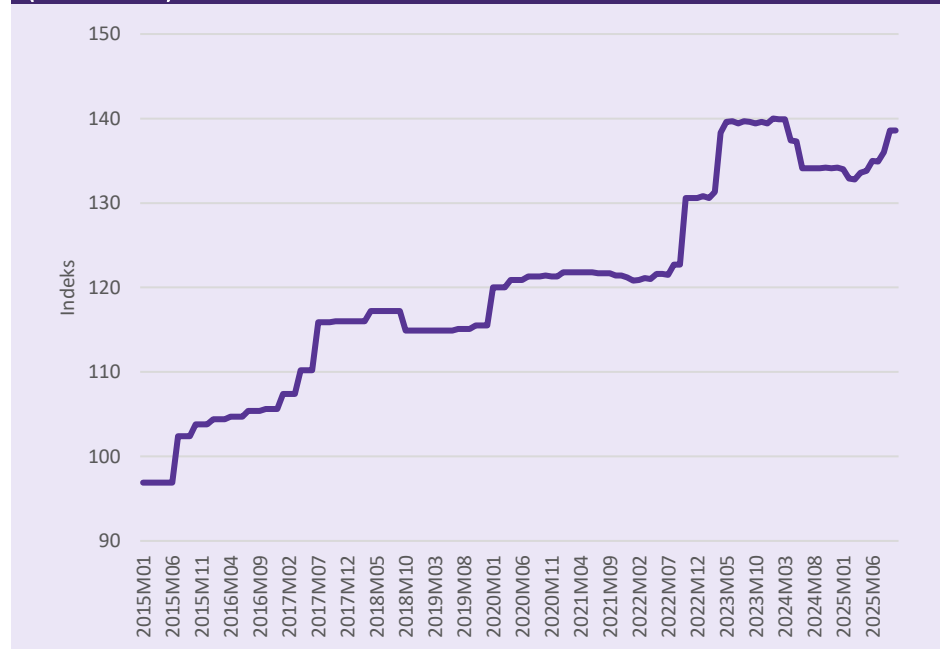
Udviklingen i bankernes gebyrer viser en klar og vedvarende stigning gennem de seneste ti år, jf. figur 1. Siden 2015 er priserne på bankernes gebyrer vokset med næsten 40 procent, hvilket er markant mere end den generelle prisudvikling i samfundet. Til sammenligning er kerneinflationen i samme periode kun steget med omkring 22 procent.

Det betyder, at både privatkunder og virksomheder i dag betaler langt mere for de samme bankydelser som for ti år siden. Stigningen i gebyrer er dermed ikke et udtryk for almindelig prisudvikling, men for en sektor, der systematisk har øget sine indtægter på serviceydelser.

Når gebyrerne stiger så markant, uden at der er sket tilsvarende forbedringer i ydelser eller konkurrence på markedet, lægger det et unødigt pres på især små og mellemstore virksomheder, som ofte har færre muligheder for at forhandle sig til bedre vilkår. Udviklingen peger på et behov for større gennemsigtighed og skarpere konkurrence i banksektoren.

Bankgebyrer
stiger støt, kun-
derne betaler
markant mere
end for ti år si-
den

Figur 1
Udvikling i forbrugerprisindekset for bankgebyrer 2015-2025
(2015=100)

Kilde: Danmarks Statistik

Bankernes rentemarginal på historisk højt niveau

Rentemarginalen – forskellen mellem den rente bankerne tager for udlån og den de betaler for indlån – er høj, jf. figur 2.

Udviklingen skyldes, at bankerne har hævet udlånsrenten betydeligt, mens indlånsrenten ikke er fulgt med. Konkret betaler erhvervskunder i gennemsnit omkring 5,8 procent i rente på deres lån, men modtager kun ca. 2,1 procent i rente på deres indlån. Dermed tjener bankerne langt mere pr. lånt krone end tidligere, samtidig med at virksomhederne ikke får en rimelig forrentning af deres indestående.

Når forskellen mellem indlåns- og udlånsrenter vokser så kraftigt, betyder det i praksis, at virksomhederne mister renteindtægter i milliardklassen. Ifølge SMVdanmarks beregninger svarer den nuværende forskel til, at erhvervslivet samlet går glip af omkring 7 mia. kr. årligt i renteindtægter sammenlignet med, hvis rentemarginalen havde ligget på det historiske gennemsnit. Det understreger, at konkurrencen på bankmarkedet fortsat er for svag, og at de mindre virksomheder betaler en uforholdsmæssig høj pris for at finansiere sig.

Bankernes rentemarginaler steg markant efter renteforhøjelserne, men er kun faldet lidt igen.

Figur 2

Pengeinstitutternes indenlandske rentemarginal (alle sektorer, DKK)

Kilde : Danmarks Statistik

Virksomhedernes renteudgifter til realkredit er mere end fordoblet siden 2021

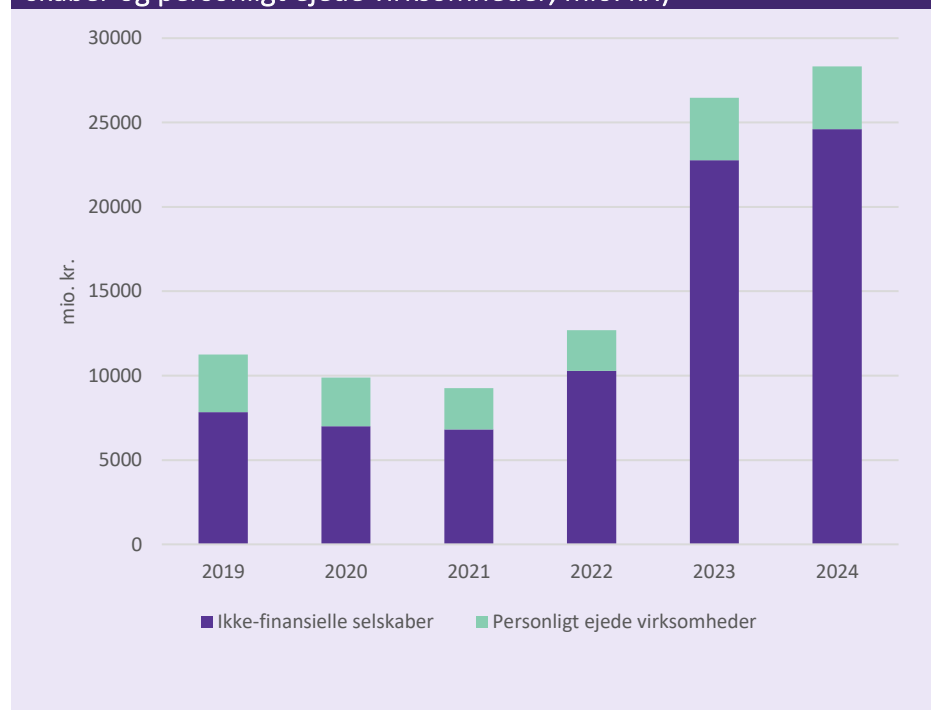
Virksomhedernes samlede renteudgifter til realkreditinstitutterne er steget kraftigt de seneste år, jf. figur 3. Siden 2021 er de samlede betalinger til renter og bidrag mere end fordoblet. Udviklingen følger de markante rentestigninger i kølvandet på den høje inflation og den pengepolitiske opstramning, men tallene viser samtidig, at finansieringsomkostningerne for virksomhederne er vokset betydeligt hurtigere end deres indtægtsmuligheder.

For ikke-finansielle selskaber er udgifterne til renter og bidrag i dag blandt de højeste siden finanskrisen. Det presser især kapitaltunge brancher og mindre virksomheder, der ofte er afhængige af realkreditfinansiering til investeringer i bygninger og produktionsfaciliteter. For personligt ejede virksomheder ses samme tendens, hvilket indikerer, at stigningen rammer bredt på tværs af erhvervslivet. De stigende renteudgifter betyder, at en stadig større andel af virksomhedernes overskud går til finansiering frem for udvikling og vækst. Det understreger behovet for et mere balanceret kreditmarked, hvor både banker og realkreditinstitutter i højere grad understøtter virksomhedernes investeringsevne i stedet for at udhule den.

Renteudgifterne til realkredit er mere end fordoblet siden 2021.

Figur 3

Renteudgifter inkl. bidrag til realkreditinstitutter (ikke-finansielle selskaber og personligt ejede virksomheder, mio. kr.)

Kilde: Danmarks Statistik

Konklusion og anbefaling

Gebyrerne er steget langt hurtigere end priserne i resten af økonomien, rentemarginalerne er på høje niveauer, og udgifterne til realkreditfinansiering er fordoblet på få år. For de små og mellemstore virksomheder betyder det dyrere lån, lavere afkast og færre midler til at investere i vækst, grøn omstilling og arbejdspladser. Når bankerne samtidig opnår store indtægter på både renter og gebyrer, uden at konkurrencen presser priserne ned, er der grund til at se kritisk på markedsstrukturen.

SMVdanmark opfordrer til øget gennemsigtighed i bank- og realkreditsektoren samt stærkere konkurrence mellem udbydere. Et mere retfærdigt og effektivt finansielt marked vil ikke blot gavne virksomhederne, men også styrke produktiviteten og den samlede økonomiske vækst i Danmark.

Kontakt

Underdirektør Alexander Søndergaard, tlf. 54 34 57 00, soendergaard@SMVdanmark.dk.

Junioranalytiker Sigurd Hebo Lønholdt, tlf. 29 44 74 12, Loenholdt@SMVdanmark.dk.

SMVdanmark, december 2025